

EL NAIXEMENT I CONSTITUCIÓ DE LA CONFRARIA DEL ROSER EN TORRENT

La Confraria de la Mare de Déu del Roser, va ser establida en Torrent el 2 de febrer de 1606. Per a això es desplaça la nostra població el frare dominic Pere Martínez, des del convent de la ciutat de València, per orde i representació del reverend fra Bernat Sàrria, pare provincial de l'Orde de Predicadors de tota la Corona d'Aragó. Segons document del 31 de gener del mateix any.

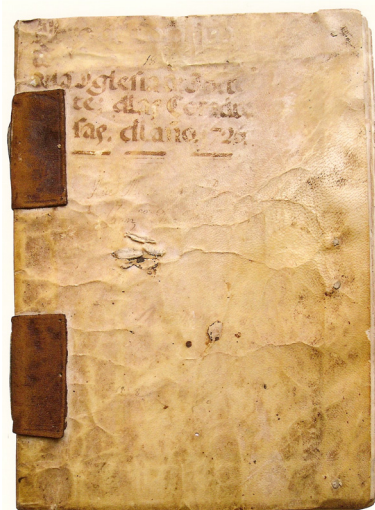
El títol origina que se li va donar va ser: *Confraria de nostra Senyora del Roser*, diu que es realitze a prec de les autoritats del municipi d'aquell any.

El pare dominic, predique en l'església i va aprofitar per a nomenar comissari de la confraria acabada de fundar al vicari de la mateixa monsen Alfonso Orzeno; majordorm a monsen Jaume Conchillos, rector de la parròquia; prior a Pere Calaforra, i majorals o clavaris a Macià Domingo i Joan Blasco, llauradors de Torrent, com a escrivà de la institució al notari de la població Pere Assensi i com a confreres de número i oficials d'esta a les màximes autoritats del *Consell Municipal*, que representaven aquell any a la localitat: Miquel Llacer, justícia; Martí Llácer, jurat; Vicente Company, lloctinent de justícia i a Vicente Isard, mostassà. Van actuar com a testimonis de l'acte, el cirurgià Per García i el llaurador de Torrent Jaume Caduf.

Dos mesos més tard, el 2 d'abril de 1606 es va decidir unir la nova confraria creada amb una altra més antiga que havia estat dedicada a la Mare de Déu dels Desamparados.

“es Ting[u]e per be i és determina que dita Cofraria del Roser i la dels Desemparats fos tota una dels qual fins ara no se n'arregla fet a[ç]te; per això, tots unànimes i concordés i ningú dels sobredits discrepant i representant tota la Universitat i poble de Torrent, determinen com ja estava determinat, que dites dos pòls una , i que sia la dita Confraria de nostra Senyora del Roser”.

Per a això es van reunir en la sagristia de l'església de Torrent Alfonso Orzedo, vicari de la parròquia de Torrent i comissari de la confraria, junt amb la totalitat de les autoritats municipals d'aquell any i confreres de la mateixa: Miquel Llacer, justícia; Martí Llácer i Pere Calaforra jurats; Vicente Isard, i els membres del consell municipal: Nofre Llácer, Antonio Catalá, Joan

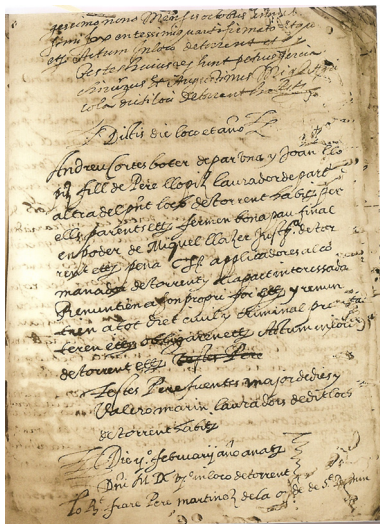
Coberta en pergami del llibre de cofreres i de comptes de la Confraria del Roser 1726-1912. (Arxiu de la parròquia de l'Assumpció de Totrent)

Blasco, Jaume Andreu, Vicente Sanchis, Jaume Ortí, Vicent Silla, Pere Blasco, Vicente Lopez, Luis Andreu, Martí Nadal, Martí de Silla Esteve Ortí i Martí Navarro. També van assistir els confreres de número: Macià Domingo, Martí Requení, Pere de la Murta, Sebatià Pira. En esta reunió van acordar que els càrrecs d'eixe any de l'antiga Confraria del la Mare de Déu dels Desemparats, es defengueren fins a finalitzar el seu mandat. La nova confraria creada es va instal·lar en la *cape[ll]la dita de la Pau (Capilla de la Paz)*. Capilla on estava la Mare de Déu dels Desemparats. Per als gastos d'esta nova confraria es van instituir dos plats per a recaptar els donatius dels fidels devots, un de la missa i Salve de la Mare de Déu i un altre el propi de la confraria. El primer d'ells havia de servir per a cobrir els gastos de la pròpia missa i salve que es feia en honor de la Mare de Déu, i en cas de no recaptar prou es va acordar poder fer ús del segon d'ells.

El 4 de juny del mateix any es van reunir en l'església parroquial les autoritats municipals i eclesiàstiques junt amb el comissari de l'Orde dels Dominics fra Pedro Martínez, els dos clavis Martí de Silla i Vicente Andreu, recentment triats i 25 confreres, a fi de facultar a dotze d'ells perquè redactaren unes ordenances o capítols per a regir la nova institució. La comissió va quedar formada per: el dominic Fra Pedro Martínez, el vicari Alfonso Orzedo, el prior Pedro Calaforra, el justícia Miquel Llázzer, els jurats Francesc Miquel i Pere Andreu, el mostassà Vicente Isard, els clavis Martí de Silla i Vicente Andreu i la resta dels confreres. Esta representació va rebre a més la facultat de poder imposar les quotes o pagaments sempre que foren necessàries per al seu funcionament.

Coneixem estatuts o constitucions de la confraria realitzats en diversos moments. Hi ha referència d'uns confeccionats el 3 d'octubre de 1621, dels quals no es conserven cap còpia.

Altres, del 20 d'abril de 1699, complint les disposicions del pare Tomás de Rocaberti, arquebisbe de València, per a renovar i uniformitzar totes les confraries del rosari existents en la diòcesi, que en part modificaven els anteriors, van ser estos rebuts pel notari Luis Andreu. D'estes ordenances segons pareix encara existia a principis del segle XX una còpia en l'arxiu de la parròquia de l'Assumpció de la Mare de Déu que va ser consultada per Victorià Andrés. Per a la dita modificació es va personar en Torrent el pare fra Domingo de la Creu del convent dominic de la vila d'Almenara (Castelló), amb la facultat necessària del pare general de l'Orde.

Reproducció de la 1ª pàgina de les tres que conté el document original pel qual el 2 de febrer de 1606, es va establir la Confraria del Roser. Conservat en el protocol de l'any 1606 del notari Pere Assensi. (Arxiu de Protocols del Col·legi del Corpus Christi. Notari: Pere Assensi: número 11.356. Any 1606).

Del 21 de febrer de 1884 el vicari Juan Bautista Daries, va convocar alguns antics confreres i els va exposar la necessitat renovar-la. Entre altres accions van acordar secundar els mandats del papa Lleó XIII de resar el Rosari durant el mes d'octubre amb la major solemnitat possible. Arribat el dit mes de l'any 1891, es va procedir al rés del Rosari pels carrers de Torrent, el dia 14 d'octubre van tindre lloc una sèrie d'incidents que van motivar un sorollós procés en la cúria eclesiàstica de

València. Estos successos van ocasionar posteriorment la reforma dels estatuts en 1893 a partir dels de 1699. La còpia que es conserva d'estos estatuts només conté aquells articles que van ser modificats.

“Van ser en part o totalment canviats en 1893 els articles: 6, 7, 8, 11, 14, 17; afegits els articles: 26 a 37, i es van declarar no vigents els articles: 12, 16 i 19 per no ser fàcil el seu compliment ateses les circumstàncies per les quals travessa l'església en l'època actual”.

Del 2 de febrer de 1893. La reforma va vindre motivada pels suggeriments del capellà arxipreste Joaquín Rafael Lorcal i del seu coadjutor Juan Bautista Daries, degudes a les tristes circumstàncies per les quals travessava la confraria. A este efecte es va celebrar una reunió extraordinària i general de tots els confreres el 16 d'octubre de 1892, en la que es va acordar reorganitzar la confraria, afegir i modificar alguns articles a l'antic reglament, treballs estos últims que van ser duts a terme en altres sessions posteriors.

Del 12 de maig de 1900, en la Casa Abadia una sessió extraordinària dels devots del Sant Rosari, davant de la crisi generalitzada de la confraria que es mantenia ja molts anys on van nomenar una junta provisional per al seu govern que va quedar integrada per Vicente Simó Beguer, Vicente Chuliá Ortí, Pascual Torrent, Vicente Ortí Més, Pasqua Silla Miquel com a secretari i Luis Planells Mora com a depositari.

Esta nova junta va aprovar i adopte una sèrie d'acords a fi que la festivitat del Domingo de roses es poguera celebrar amb e màxima esplendor.

El 10 de març de 1940 sota la presidència de l'Alfonso Navarrés Mora, es va reunir en els locals de la Joventut d'Acció Catòlica, la junta directiva de la Confraria del Roser formada per Francisco Barberá Tin, Daniel Suay Roig, Alberto Verdet Simó, José Ros Miquel i Pascual Chuán Benlloch com a secretari, de la qual era president honorari Marià Gozalvo Silla. Van adoptar entre altres acords el que podríem considerar una refundació de la confraria. En la redacció d'este nou document van arrebregar els principals actes de la festa de la Mare de Déu del Roser i la seua distribució en un calendari al llarg de l'any.

A finals del segle XX, en concret l'any 1995 es van redactar uns nous estatuts canònics que s'adaptaren a les noves necessitats plantejades a la llum del Concili Vaticà II, que no van arribar a sancionar-se per l'autoritat eclesiàstica. Els últims vigents en l'actualitat, van ser aprovats per Agustín García Gascó, arquebisbe de València, l'11 de març del 2004. Estos estatuts consten de 34 articles, dividits en huit títols que corresponen a: denominació, naturalesa, àmbit territorial i domicili; fins i activitats; membres de la confraria; òrgans de govern; administració de béns; modificació dels estatuts; extinció i dissolució de la confraria i facultats de l'autoritat eclesiàstica.

Es té constància ja en el segle XVIII, de la celebració de la processó general el primer diumenge de maig, precedida d'una missa que solia predicar un franciscà.

Un altre fet significatiu és la construcció és la construcció d'una ermita en el raval (actual Plaça Mestre Giner o Plaça de raval), entre 1751 i 1760 a partir de les almoines arreplegades per tot e poble per part de la confraria. Este edifici sèrbia com a punt de reunió dels confreres a l'hora de realitzar qualsevol acte de tipus religiós, rosaris, aurores, vetles de difunts, Vía-crucis, etc. Va ser destruïda en 1868 per a eixamplar la Plaça. Es va traslladar junt amb el convent de Monte-Sió, fins que, a causa de la construcció dels nous pavellons del col·legi va ser demolida. Actualment s'utilitzen unes dependències de la parròquia en els baixos junt amb el Teatre Llar Antoniana per a protegir la imatge de la Mare de Déu i donar començament a les Aurores d'Advent i Nadal.

Extret de:

La Confraria del Roser de Torrent (1606-2006) de José Royo Martínez i José Ramón Sanchis Alfonso.

Una parròquia de la diòcesi Valentina: L'Asunción de la Mare de Déu de Torrent. Ss XIII-XX, d'Adrià Besó Ros.